

Nr 162

Utlåtande i anledning av väckt motion om utökning av studiebidraget till brevskestuderande.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren av herrar *Kilsmo* och *Eliasson* i Stockholm väckt motion (II: 34) har hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till 1958 års riksdag om en utökning av studiebidraget till brevskestuderandena i enlighet med vad i motionen anförts.

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat yttrande över motionen av skolöverstyrelsen och studiehjälpsnämnden.

Skolöverstyrelsen har anfört följande.

I 1957 års statsverksproposition föreslås en höjning av stipendiebeloppen i sådan omfattning, att dessa i stort sett kommer att täcka kursavgifterna för student- och realexamen. Överstyrelsen finner icke skäl till ytterligare höjning av stipendiebeloppen föreligga för närvarande, varvid överstyrelsen dock förutsätter att studiehjälpsnämnden följer utvecklingen på förevarande område och efter hand framlägger de förslag, som kan anses påkallade. Åberopande det anförda avstyrker överstyrelsen bifall till motionen II: 34.

Studiehjälpsnämnden har avgivit följande yttrande.

Stipendierna till kursavgifter för korrespondensstudier höjdes år 1953 och föreslås i 1957 års statsverksproposition bli ytterligare höjda till 300 kronor för de första studieåren och till 600 kronor för sista året. År 1956 bestämdes vidare, att för studier till realexamen skulle utgå stipendium för 4 studieår och för studier till studentexamen på realexamensgrund för 5 år. För uppnående av realexamen kommer elev sålunda enligt nu föreliggande förslag till höjda stipendiebelopp att erhålla 1 500 kronor och för studentexamen efter avlagd realexamen 1 800 kronor. För studier till studentexamen på folkskolans grund kan sammanlagda stipendiebeloppet uppgå till 3 300 kronor. Enligt bestämmelse i gällande författning för studiehjälpen, S. F. S. 1953: 530, kan stipendiebelopp dessutom höjas för studiemässigt särskilt kvalificerad elev med stort behov av studiehjälp.

Enligt från *Hermods korrespondensinstitut* inhämtade uppgifter uppgår där kursavgiften för fullständig realskolekurs utan franska på folkskolans grund till 1 527 kronor vid månadsbetalning och 1 388 kronor vid kontantbetalning. För realskolekurs med franska är kurskostnaden 1 591 kronor respektive 1 446 kronor. Kursavgiften för studentkurs varierar ganska mycket med hänsyn till olika gymnasielinjer m. m. För allmänna linjen, språkliga grenen, är sålunda kursavgiften 1 773 kronor vid månadsbetalning och 1 612 kronor vid kontantbetalning och för allmänna linjen, sociala grenen,

respektive 1 808 kronor och 1 644 kronor, medan den dyraste kursen eller reallinjen, matematiska grenen, kostar 2 080 kronor vid månadsbetalning och 1 891 kronor vid kontantbetalning. Inalles uppges 12 olika kursavgifter, medeltalet är för studentexamen omkring 1 950 kronor vid månadsbetalning och 1 775 kronor vid kontantbetalning. För fullständig studentkurs på folkskolans grund uppges 6 olika kurskostnader, lägst är kostnaden 3 181 kronor och högst 3 453 kronor vid månadsbetalning och varierar vid kontantbetalning mellan 2 892 kronor och 3 139 kronor. Medeltalet är vid månadsbetalning 3 300 kronor och vid kontantbetalning 3 000 kronor.

Det framgår av de lämnade uppgifterna dels att kursavgifterna äro mycket differentierade dels ock att de nu föreslagna stipendiebeloppen kunna anses tillfredsställande motsvara kursavgifterna för realskolekurser och studentkurser på folkskolans grund samt vissa studentkurser på realskolans grund, medan för dyrare studentkurser kurskostnaden överstiger den sammanlagda stipendiesumman. För att åstadkomma jämställdhet mellan stipendier och kurskostnaden skulle behövas en tämligen detaljerad differentiering av stipendiebeloppen. Någon differentiering av stipendierna med hänsyn till olika kurskostnader har likväl aldrig ifrågasatts från korrespondensinstitutet, med vilka nämnden samrått i fråga om studiehjälpen för korrespondensstudier. De nu i statsverkspropositionen föreslagna höjda stipendiebeloppen ha sålunda framkommit på förslag av nämnden efter sådan överläggning. Även i fortsättningen kommer nämnden givetvis att i samråd med vederbörande undersöka vilka förbättringar beträffande studiehjälpen som kunna anses motiverade och att framlägga de förslag, som efter en sådan undersökning kan befinnas lämpliga. I nuvarande läge är nämnden icke beredd tillstyrka ytterligare höjning av ifrågasvarande stipendier.

Utskottet får erinra om att riksdagen på förslag av statsutskottet (utlåtande 1957: 8 p. 47) bifallit Kungl. Maj:ts i skolöverstyrelsen och studiehjälpsnämndens ovannämnda yttranden omförmälda förslag om höjning av ifrågasvarande stipendiebelopp.

Studiehjälpsnämnden har framhållit, att nämnden givetvis även i fortsättningen kommer att undersöka vilka förbättringar beträffande studiehjälpen som kunde anses motiverade och att framlägga de förslag, som efter en sådan undersökning kunde befinnas lämpliga.

Med hänvisning härtill och till vad studiehjälpsnämnden i övrigt i förevarande sammanhang anfört avstyrker utskottet bifall till motionen II: 34.

Utskottet hemställer alltså,

att motionen II: 34 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 19 november 1957

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 161.